

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 376/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11CoEk/1/2024 z 29. februára 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví. Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil, vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a priznal mu finančné zadostučinenie vo výške 5 000 eur. Žiada aj o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.
2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi sa vedie exekúcia v prospech Všeobecnej zdravotnej poisťovne a. s. o vymoženie 806,89 eur s príslušenstvom. Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 55Ek/602/2022 z 21. novembra 2022, rozhodujúc o návrhu sťažovateľa na vylúčenie vecí z exekúcie, v celom rozsahu zamietol námietku neprípustnosti exekúcie príkazom pohľadávky z označeného účtu. Na odvolanie sťažovateľa krajský súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie okresného súdu.
3. Krajský súd sa stotožnil s odôvodnením uznesenia okresného súdu a na podporu jeho správnosti priblížil postup podľa § 44 Exekučného poriadku, ako aj komentár k Exekučnému poriadku, podľa ktorého procesnú obranu upravenú v ods. 1 až 6 uvedeného paragrafu môže iniciovať tretia osoba tým, že u súdneho exekútora vznesie námietku neprípustnosti exekúcie vykonávanej v časti

postihnutím predmetnej veci. Právo k veci nepripúšťajúcej exekúciu patrí tomu, kto tvrdí a preukáže, že je vlastníkom exekvovanej veci, a ten je aj procesne legitimovaný na vznesenie námietky neprípustnosti exekúcie. Peňažné prostriedky na účte v banke (v prípade sťažovateľa je ňou Prvá stavebná sporiteľňa a. s.) nie sú vlastníctvom majiteľa účtu, ale patria banke a majiteľ účtu má len pohľadávku z účtu v peňažnom ústave. Keďže námietku neprípustnosti exekúcie môže relevantne vzniesť výlučne osoba nezúčastnená na exekúcii, teda tretia osoba odlišná od oprávneného a povinného, čo v prejednávanej veci splnené nebolo, okresný súd postupoval správne, keď v intenciách § 44 ods. 5 Exekučného poriadku sám rozhodol a námietku neprípustnosti exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke zamietol. Len v prípade podania takejto námietky osobou, ktorej patrí právo k dotknutej veci, a pri zotrvaní oprávneného na vykonaní exekúcie by bol dôvodný postup exekučného súdu podľa § 44 ods. 4 Exekučného poriadku.

4. Podľa krajského súdu je odvolanie sťažovateľa zmätočné, keď na jednej strane tvrdí, že nie je majiteľom účtu, pretože neexistuje žiadna zmluva o bežnom či vkladovom účte medzi ním a Prvou stavebnou sporiteľňou a. s., na druhej strane konštatuje že mal právo podať námietku neprípustnosti exekúcie, pretože mu patrí právo na dotknutý účet. Nosnou odvolacou námietkou bolo, že sťažovateľ nie je majiteľom označeného účtu (hoci v skoršom podaní uviedol, že majiteľom sporného účtu je), na čo krajský súd uviedol z jeho rozhodovacej činnosti známu skutočnosť, že Prvá stavebná sporiteľňa a. s. zriaďuje a vedie pre sporiteľa pre každú zmluvu individuálny účet stavebného sporenia a úverový účet, čo vyplýva zo všeobecných podmienok ako neoddeliteľnej časti zmluvy. Námietka sťažovateľa nie je dôvodná. Ani ďalšie námietky neboli spôsobilé privodiť preňho priaznivejšie rozhodnutie. Okresný súd sa správne zamerail na otázku procesnej legitímácie na podanie námietky neprípustnosti exekúcie, na ktorú sťažovateľ nebol oprávnený a okresný súd preto správne rozhodol o jej zamietnutí.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Z § 44 Exekučného poriadku nevyplýva ani pri formalistickom výklade, že by povinný nebol oprávnený podať návrh. Krajský súd izolovaným výkladom tohto ustanovenia dospel k mylnému záveru, čo malo za následok porušenie práva na súdnu ochranu povinného „*tým, že o jeho práve kde sa domáhal, že exekúcia je vedená na majetok ktorý vo svojej podstate exekučné konanie vylučuje dôvodil, že nebol osobou ktorá sa môže takeho práva domáhať.*“. Následne o námietke povinného vôbec nerozhodoval. Sťažovateľ sa domáhal práve súdnej ochrany, aby vo veci majiteľa účtov súd rozhodol. Ako mylnú úvahu možno uviesť aj tú, keď krajský súd „*nevzhliadol na inú vec privodiť priaznivejšie rozhodnutie*“.

6. Krajský súd sám nepreskúmal neprijateľné zmluvné podmienky z vlastnej povinnosti. Tým porušil ústavné právo na súdnu ochranu tým, že „*pokiaľ sa sťažovateľ domáhal aj tej ochrany, že zo spotrebiteľskej zmluvy nevyplýva zmluvný vzťah majiteľa účtu a voči účtom kde sa úhrada spláca je vedené exekučné konanie bolo práve povinnosťou súdu v rámci súdnej ochrany podmienky spotrebiteľskej zmluvy skúmať.*“. Sťažovateľ zastával názor a preukazoval, že v spotrebiteľskej zmluve vzťah majiteľa účtu nie je, pričom banka ho za majiteľa označila.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Na predbežnom prerokovaní ústavný súd potom preskúmal, či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K porušeniu označených práv napadnutým uznesením:

8. Ešte pred tým, ako ústavný súd zareaguje na podstatu sťažnostnej argumentácie sťažovateľa, považuje za potrebné zdôrazniť, že ho nemožno považovať za ďalšiu „super revíziu“ inštanciu v systéme justície. Ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) stojí ústavný súd mimo sústavy všeobecných súdov, a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať skutkové a právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, s výnimkou ich arbitrárnosti alebo zjavnej neodôvodnenosti majúcej za následok porušenie základného práva alebo slobody (napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

9. Sťažovateľ túto dlhodobú a stabilizovanú judikatúru ústavného súdu opomína. Svoju ústavnú sťažnosť uplatnil (v prevažnej časti) ako ďalší opravný prostriedok v systéme všeobecného súdnictva, keďže kopíruje dôvody, ktoré už uplatnil v návrhu na vylúčenie vecí z exekúcie, resp. v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu (s výnimkou argumentácie o neprijateľných zmluvných podmienkach, ktorú sťažovateľ nevyužil pred všeobecnými súdmi, pozn.). Účel ústavnej sťažnosti je však v porovnaní s opravnými prostriedkami v systéme všeobecného súdnictva diametrálne odlišný, keďže táto sleduje výlučne ochranu základných práv a slobôd.

10. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd vychádzal aj z toho, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

11. Po preskúmaní napadnutého uznesenia, ktoré posudzoval vo vzájomnej súvislosti s uznesením vyššieho súdneho úradníka, dospel ústavný súd k záveru, že argumentácia sťažovateľa nie je spôsobilá spochybníť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Krajský súd sa zaoberal podstatou odvolacích námietok sťažovateľa v rámci relevantnej právnej úpravy § 44 Exekučného poriadku a svoje právne závery odôvodnil presvedčivo, logicky a konzistentne. Popri odkazovaní na uznesenie okresného súdu konkrétne reagoval na námietky sťažovateľa objasnením právneho vzťahu sťažovateľa k označenému účtu, ako aj oprávnenia podať námietku neprípustnosti exekúcie. Tieto nosné závery krajského súdu nie sú spochybnené ani argumentmi uvedenými v ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ spochybňuje primárne správnosť napadnutého uznesenia a jeho zákonnosť, trvá na tom, že je oprávnenou osobou a výklad súdov je izolovaný. Prehodnocovanie správnosti záverov všeobecného súdu však nie je primárnou úlohou ústavného súdu. Opomenutie aplikovania § 44 ods. 7 Exekučného poriadku sťažovateľ v odvolaní nenamietal, napriek tomu však závery krajského súdu dávajú prijateľným spôsobom odpoveď na aplikovanie § 44 ods. 4 a 5 Exekučného

poriadku, pretože aj na tieto ustanovenia § 44 ods. 7 Exekučného poriadku v zásade odkazuje. Ústavný súd nezistil ani v namietanom závere krajského súdu o procesnej legitímácii na podanie námietky neprípustnosti exekúcie prvky ústavne nekonformného výkladu či prílišného formalizmu.

12. Vo výsledku ústavný súd nezistil, že by súdna ochrana poskytnutá krajským súdom sťažovateľovi vykazovala nedostatky dosahujúce intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces. Krajský súd v napadnutom uznesení zrozumiteľne a bez zjavných logických protirečení vysvetlil dôvody, pre ktoré potvrdil uznesenie okresného súdu. Stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom.

13. Z ústavnoprávneho hľadiska niet v tomto prípade žiadneho dôvodu na spochybňovanie alebo prehodnocovanie záverov všeobecného súdu. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti k záveru, že medzi napadnutým uznesením a obsahom označených práv neexistuje taká súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom:

14. V zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže ustanoviť navrhovateľovi právneho zástupcu, ak navrhovateľ o to požiadá, ak to odôvodňujú jeho pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015).

15. Ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom (ako to vyplýva z časti III.1 tohto uznesenia) je zřejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015, II. ÚS 193/2020). Keďže nebol splnený jeden z nevyhnutných predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel (bod 2 výroku tohto uznesenia).

16. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. augusta 2024

Libor Duľa
predseda senátu